

Veronikina nagrada

Zrel sadež neke dekade

Lea Dvoršak

Letošnjo Veronikino nagrado za najboljšo pesniško zbirko leta je sinoči v Celju prejela Petra Kolmančič za zbirko *P(l)ast za p(l)astjo*. Zlatnik poezije, nagrado za posebne dosežke na področju poezije, pa je za svoj življenjski opus dobil Tone Kuntner.

Nagrado za najboljšo pesniško zbirko leta v Sloveniji, ki je dobila ime po legendi o Veroniki Deseniški, prepovedani ljubezni grofa Friderika Drugega, celjska občina podeljuje od leta 1997, letos pa jo je za svojo novo zbirko *P(l)ast za p(l)astjo* na celjskem Starem gradu sinoči prejela Petra Kolmančič. Tričlanska žirija, ki so jo sestavljali Petra Vidali, dr. Darja Pavlič in Zoran Pevec, je ob osemnajsti podelitvi Veronikine nagrade izbirala med 270 pesniškimi zbirkami, izdanimi v zadnjem letu, poleg Kolmančičeve pa so v končno peterico nominirancev uvrstili še Anjo Golob z njeno drugo pesniško zbirko *Vesa v zgibi*, Katjo Perat, ki je bila za Veronikino nagrado nominirana že leta 2011 z zbirko *Najboljši so padli*, letos pa se je v »finale« uvrstila z zbirko *Davek na dodano vrednost*, Andraža Poliča z zbirko *Ona je mesto* in Blaža Lukana z njegovo deveto pesniško zbirko *Pričakujem pozornost*.

Peterica letošnjih nominirancev predstavlja »poezijo srednje generacije«, je tokratni nabor komentirala predsednica žirije Petra Vidali. »Poezije je pri nas ogromno – ampak dobre, najboljše poezije pa je ravno prav. Tudi naš ožji izbor nominirancev kaže, da je dobra poezija vseh spolov in starosti, da izhaja iz različnih šol in da jo izdajajo zelo različne založbe. Res pa je, da v končni peterici prevladuje razvijajoča se poezija v zbirkah, ki niso več prvenci, pa tudi klasike še ne.«

Da bo zlatnik poezije za posebne dosežke na področju poezije letos prejel Tone Kuntner, je bilo znano že nekaj mesecev pred podelitvijo. Z obsežnim pesniškim opusom je Kuntner, iz čigar poezije vedno veje ljubezen do domače zemlje, domovine in krajev njegovega otroštva, zagotovo pustil žlahten pečat v slovenski literaturi in kulturi.

Nič ni nikoli zares sveže

Da je nagrajena zbirka *P(l)ast za p(l)astjo* tudi v opusu Petre Kolmančič pomemben korak naprej, ugotavlja tudi nagrajenka sama, ki je ob prejemu ene najbolj prestižnih literarnih nagrad v Sloveniji dejala: »Današnji dan je praznik in trenutno sem še precej vznemirjena. Ne morem pa reči, da gre za popolno presenečenje. Ta zbirka je drugačna od mojih prvih zbirk, ki so nastajale v času srednje šole in študentskega obdobja. Zagotovo je v mojem pisanju prišlo do preloma, saj želim iz njega izgnati narcistični prvoosebni jaz, ki se vselej želi kazati – danes hočem prikazati zavede takšne, kot so.«

Kolmančičeva je nagrajeno zbirko izdala po desetih letih premora in s časovnim preskokom se je zgodil tudi preskok v kakovosti in dojemanju poezije. To je v kratkem pogovoru

za naš časopis potrdila tudi sama avtorica: »Mislim, da mora vsak ustvarjalec v vsakem novem delu preseči svoje že obstoječe delo in izkazati določeno rast.« Zato so tudi pesmi v zbirki *P(l)ast za p(l)astjo* potrebovale svoj čas, preden so bile pripravljene, da se prelijejo na papir in zaživijo v zapisani obliki. »Pesem

Odgovor na vprašanje, kako biti z drugim, je vedno, kako biti sam s sabo. Čeprav se vedno znova vsi trudimo razgrinjati te relacije, ravno poezija Petre Kolmančič to naredi na res avtentičen način.

Iz utemeljitve žirije za Veronikino nagrado

ni stvar trenutnega impulza, čeprav je bila morda napisana na papir v nekem konkretnem trenutku. Nič ni nikoli zares sveže, vse je del dolgotrajnega procesa, ki se je rojeval in oblikoval v človekovi notranjosti že mesece prej.«

Popularnost, ki je potrebna

Prav te notranje procese in večplastnost zbirke pa je prepoznala tudi žirija. »Nagrajena zbirka *P(l)ast za p(l)astjo* je nastajala deset let in je tako zrel sad neke dekade,« je izbor nagrajenke komentirala Petra Vidali in dodala, da se številne plasti (ali

pač pasti) zbirke kažejo že v dvoumno zastavljenem naslovu, v katerem pa je vendarle mogoče najti smisel. »Naslov je na videz logična enačba, ki bi lahko pomenila, da se za vsako plastjo skriva past. Vendar se v zbirki nekaj časa sprehajamo v iluziji daljave, potem pa se skoraj boleče najdemo spet preblizu.«

V utemeljitvi, s katero so pospremili podelitev nagrade, so člani žirije zapisali tudi, da se v omenjeni enačbi Petre Kolmančič skriva neskončnost – matematična, eksistenčna, metafizična. »Zdelo se nam je tudi, da ta zbirka vsebuje najmanj atributov od tukaj in zdaj, da ni angažirana, čeprav zelo subtilno izraža tegobe sodobnega človeka in še posebno ženske. Petra Kolmančič se je zelo uspešno lotila tudi skoraj nemogoče, a večne pesniške naloge: izpisovanja relacij v ljubezenskih razmerjih. Kajti odgovor na vprašanje, kako biti z drugim, je vedno, kako biti sam s sabo. Čeprav se vedno znova vsi trudimo razgrinjati te relacije, ravno ta poezija to naredi na res avtentičen način.« Morda vse plasti nagrajene pesniške zbirke niso najbolj popolne, so še dodali, vendar je žirija prepričala »moč, s katero po svojih notranjih brezpotjih samosvoje in historično ozaveščeno išče, kar je bilo najdeno in izgubljeno spet in spet.«

Praznično razpoložena Kolmančičeva pa nam je zaupala, da so v času od konca redakcije nagrajene zbirke nastale številne nove pesmi. »Mislim, da takšna nagrada ne more vplivati na mojo poezijo. Vsaka nagrada pa vsaj kratkoročno vpliva na popularnost nekega avtorja, kar pa poezija pri nas vsekakor potrebuje,« je še menila. x

»Pesem ni stvar trenutnega impulza, čeprav je bila morda napisana na papir v nekem konkretnem trenutku. Nič ni nikoli zares sveže, vse je del dolgotrajnega procesa, ki se je rojeval in oblikoval v človekovi notranjosti že mesece prej,« je ob prejetju Veronikine nagrade ugotavljala Petra Kolmančič. Fotografija: Tihomir Pinter